

Klinikai és mentálhigiénés gyermek- és ifjúság szakpszichológus képzés

Szak megnevezése:

Klinikai és mentálhigiénési gyermek- és ifjúsági szakpszichológia.

Képzési koncepció, képzési forma, képzési idő, indításának ideje, hallgatói létszám, tandíj, részvételi feltételek tekintetében a felnőtt képzéssel megegyező feltételek szerepelnek a képzés közös struktúrában, történik.

A szakképzés szakmai irányítója

Dr Péley Bernadette klinikai szakpszichológus, tanszékvezető egyetemi tanár

PTE BTK Pszichológiai Intézet, Fejlődés – és Klinikai Pszichológia Tanszék,
Pécs, Ifjúság u. 6.

Képzési cél: a leendő klinikai és mentálhigiénési gyermek- és ifjúsági szakpszichológus képes legyen felismerni a gyermek egészséges fejlődésének akadályait, a fejlődéssel járó funkciózavarokat, életkori kríziseket, és súlyosabb mentális állapotokat. Rendszerben gondolkodik, a családi és kapcsolati rendszer kontextusában kutatja a pszichológiai beavatkozás lehetséges módjait, elemzi a kapcsolatok dinamikáját, kivitelezzi a primer, szekunder és terciér prevenció lépéseit. A szakképzés során elsajátított ismeretek birtokában, felkészül arra, hogy tudományos kutatómunkát végezzen, ismeretterjesztő és képző tevékenységet folytasson a társszakmák képviselői számára.

Az elméleti órákon a 75%-os jelenlét kötelező, ezekről katalógusok készülnek.

A vizsgákra azok tudnak feljelentkezni, akik jelen voltak az előadásokon.

A képzés szerkezete

ELMÉLET	
1. FÉLÉV	2. FÉLÉV
Fejlődés szempontú klinikai pszichológia 40 óra	Pszichopatológia 10 óra+10óra nem kontakt óra Patopszichológia 30 óra Gyermek és ifjúsági pszichikus zavarok - korai szabályozási zavarok 10 óra
3. FÉLÉV	4. FÉLÉV
Részletes pszichopatológia 20 óra Gyermekpszichopatológia 20óra+10nem kontakt óra Gyermekpszichopatológia 10óra+10 nem kontakt óra	Mentálhigiénés módszerek 10óra+10 nem kontakt óra Egészséglélektan 10 óra+10 nem kontakt óra Mentálhigiéné 10 óra
5. FÉLÉV	6. FÉLÉV
Klinikai/gyermek pszicho-diagnosztika 30 óra	Gyermek-pszichoterápia, intervenció és segítő módszerek

	36óra+ 14 nem kontakt óra
7. FÉLÉV	8. FÉLÉV
A klinikai pszichológia alkalmazási területei a medicinában 32 óra +18 nem kontakt óra	A klinikai pszichológia alkalmazási területei a medicinában II. 30 óra +20 nem kontakt óra
Összesen 400 óra	

Fejlődés szempontú klinikai pszichológia

Irodalom jegyzék:

- CICCHETTI, D., COHEN, D.J. (2006) Developmental Psychopathology. Vol. I. Theory and Method. Wiley, FONAGY, P., TARGET, M. (2005) Pszichoanalitikus elméletek a fejlődési pszichopatológia tükrében. Gondolat Kiadó, Budapest.
- LÁNG ANDRÁS (2012) Kötődés és pszichoterápiás kapcsolat. Animula, Budapest.
- PÉLEY BERNADETTE (2000) Az evolúciós gondolkodás szerepe a lelki fejlődés modelljeiben. Pszichológia, 20, 3. 271-304. (ami kell: 280-297).
- PÉLEY BERNADETTE (2004) A korai kapcsolatok és az élettörténeti elbeszélések néhány összefüggése. Magyar Pszichológiai Szemle, LIX. 3. 425-440.
- PÉLEY BERNADETTE (szerk.) (2013) Pszichopatológia és fejlődés. Pszichológiai Szemle Könyvtár, 17. kötet. Akadémia Kiadó, Budapest
- STERN, N.D. (2002) A csecsemő személyközi világa. Animula, Budapest.
- WINNICOTT, D. W. (2004) A kapcsolatban bontakozó lélek. Új Mandátum, Budapest.

Pszichopatológia

Irodalom jegyzék:

- HUSZÁR I.(szerk.): A pszichiátria vázlata (általános rész 15-80) HIETE Bp. 1998;
- TRINGER L.: A pszichiátria tankönyve (5. fejezet 105-204) Semmelweis K. Bp. (2005)
- COMER R.J.: A lélek betegségei. Osiris Bp. 2000
- JUHÁSZ P.- PETHŐ B.: Általános pszichiátria I. Pszichopatológia, Medicina Bp. 1983

Patopszichológia

Irodalom jegyzék:

- KÓRÁSZ K, SIMON L. A nemi identitászavar diagnosztikája és differenciáldiagnosztikai sajátosságai. Psychiatria Hungarica 2008;23:196-205.
- SIMON LAJOS: A transzszexualizmus kultúrtörténeti háttere. LAM 2009;19(3):234–237.
- LŐRINCZ, PETŐ, PRÁGAI, RISKÓ: A szexuális perverziókról pszichoanalitikus nézőpontból. 2008, Pszichoterápia, 17(1): 40-46.
- McLAREN A. Szexualitás a 20. században. Budapest:Osiris Kiadó; 2002.
- BUDA B. Szexuális viselkedés. Animula; 2002.
- DEAN, T., LANE, Ch.: Homoszexualitás és Pszichoanalízis. Thalassa 2010, 21 (4):5-38

- BACH, SHELDON: A perverzió nyelve és a szeretet nyelve. Oriold és Társai. 2012
- GABBARD G.O: A pszichodinamikus pszichiátria. Lélekben Otthon Kiadó.
- TAMÁS TÉNYI- MÁTYÁS TRIXLER: Coexistence of the Delusions of Infestation and Body Smell in Schizophrenia: A Case Report. Psychopathology 1993; 26: 292-293.
- VIKTOR VÖRÖS-TAMÁS TÉNYI- MÁRIA SIMON-MÁTYÁS TRIXLER: 'Clonal Pluralization of the Self: A New Form of Delusional Misidentification Syndrome. Psychopathology 2003; 36: 46-48.
- TÉNYI TAMÁS - ÁBRAHÁM ILDIKÓ - TRIXLER MÁTYÁS – LÉNÁRD KATA: Frégoli tünet és szexuális magatartás – A kognitív neuropszichológia megközelítése. Psychiat Hung 1999, 14 (3): 307-310.
- ANDREASEN, NANCY C., BLACK, DONALD W (1997).: Bevezetés a pszichiátriába. Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- COMER R.J.: A lélek betegségei Osiris Bp. 2000
- FÜREDI JÁNOS, NÉMETH ATTILA, TARISKA PÉTER (szerk.) 2009: A pszichiátria magyar kézikönyve. Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- TRINGER LÁSZLÓ (2010): A pszichiátria tankönyve. Semmelweis kiadó, Budapest.
- DSM-5 referencia – kézikönyv a DSM-5 diagnosztikai kritériumaihoz. Oriold és Társai Kft., 2013.
- BUDA BÉLA, FÜREDI JÁNOS (szerk.) 2006: Múzsák a díványon. Medicina könyvkiadó, Budapest.
- FÜREDI JÁNOS, NÉMETH ATTILA, TARISKA PÉTER (szerk.) 2009: A pszichiátria magyar kézikönyve. Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- TRINGER LÁSZLÓ (2010): A pszichiátria tankönyve. Semmelweis kiadó, Budapest.
- KULCSÁR ZSUZSANNA: Pszichoszomatika. Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar – Kézirat. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1993
- RUEDIGER DAHLKE: A betegség, mint szimbólum Édesvíz Kiadó, 2008
- TRIXLER M., KOSZTOLÁNYI GY., GÁTI Á., TUNYOGI Cs.M.: Szomatikus és pszichés tünetekkel járó Y kromoszóma hosszú kar deléció (Yq-). Orvosi Hetilap 123, 3025-3027, 1982.
- JÁDI F., TRIXLER M, KOLTAI M., GÁTI Á.: Intenzív pszichoterápia acut pszichotikus betegek kezelésében. MPT I: Kongr. Budapest, 1983. január 14-16. III. főtéma, Abstr. 129-130.
- COMER, R. J. (2005). A lélek betegségei. Pszichopatológia.
- CLASSEN, C., KOOPMAN, C., & SPIEGEL, D. (1993) Trauma and dissociation. Bull. Menninger Clin., 57(2), 178-194.
- DELL, P. F., & EISENHOWER, J. W. (1990). Adolescent multiple personality disorder: A preliminary study of eleven cases. J. Amer. Acad. Child Adol. Psychiat., 29(3), 359-366.

Részletes pszichopatológia

Irodalom jegyzék:

- COMER R.J.: A lélek betegségei Osiris Bp. 2000
- FÜREDI JÁNOS - NÉMETH ATTILA - DR. TARISKA PÉTER: A pszichiátria magyar kézikönyve. Medicina Könyvkiadó ZRT. 2009
- GABBARD, G. O.: A pszichodinamikus pszichiátria tankönyve. Lélekben Otthon Kiadó, 2008.

- DSM-5 referencia – kézikönyv a DSM-5 diagnosztikai kritériumaihoz. Oriold és Társai Kft., 2013.
- GABBARD, G. O.: A pszichodinamikus pszichiátria tankönyve. Lélekben Otthon Kiadó, 2008.
- DÖME L.: Személyiségzavarok. Cserépfalvi Bp. 1996
- KERNBERG, O.: Borderline szindróma és patológiás narcizmus. Kapocs Bp. 1990
- HOFFMANN, S. O.- HOCHAPFEL G.: Neuróziselmélet, pszichoterápia és pszichoszomatikus medicina. Medicina Bp. 2000
- BECK, A. T.- EMERY, G.: A szorongásos zavarok és fóbiák kognitív szemlélete. Animula Bp. 1999
- ANDREASEN, NANCY C., BLACK, DONALD W (1997).: Bevezetés a pszichiátriába. Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- COMER R.J.: A lélek betegségei OSIRIS Bp. 2000
- FÜREDI JÁNOS, NÉMETH ATTILA, TARISKA PÉTER (szerk.) (2009) A pszichiátria magyar kézikönyve. Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- TRINGER LÁSZLÓ (2010): A pszichiátria tankönyve. Semmelweis kiadó, Budapest.
- DSM-5 referencia – kézikönyv a DSM-5 diagnosztikai kritériumaihoz. Oriold és Társai Kft., 2013.
- GABBARD, G. O.: A pszichodinamikus pszichiátria tankönyve. Lélekben Otthon Kiadó, 2008.
- DÖME L.: Személyiségzavarok. Cserépfalvi Bp. 1996
- KERNBERG, O.: Borderline szindróma és patológiás narcizmus. Kapocs Bp. 1990
- HOFFMANN, S. O.- HOCHAPFEL G.: Neuróziselmélet, pszichoterápia és pszichoszomatikus medicina. Medicina Bp. 2000
- BECK, A. T.- EMERY, G.: A szorongásos zavarok és fóbiák kognitív szemlélete. Animula Bp. 1999
- ANDREASEN, NANCY C., BLACK, DONALD W (1997).: Bevezetés a pszichiátriába. Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- COMER R.J.: A lélek betegségei OSIRIS Bp. 2000
- FÜREDI JÁNOS, NÉMETH ATTILA, TARISKA PÉTER (szerk.) (2009) A pszichiátria magyar kézikönyve. Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- TRINGER LÁSZLÓ (2010): A pszichiátria tankönyve. Semmelweis kiadó, Budapest.
- DSM-5 referencia – kézikönyv a DSM-5 diagnosztikai kritériumaihoz. Oriold és Társai Kft., 2013.
- GLEN O. GABBARD, M. D.: A pszichodinamikus pszichiátria tankönyve. Lélekben Otthon Kiadó, 2008.
- ALEXANDER PC, ANDERSON CL, BRAND B, et al: Adult attachment and long-term effects in survivors of incest. Child Abuse Negl 22:45-61, 1998.
- BUGRAS J, BIGGS KH: Psychoanalysis as incestuous repetition: some technical considerations, in Adult Analysis and Childhood Sexual Abuse. Edited by Levine HB. Hillsdale, NJ, Analytic Press, 1990, pp. 173-196.
- DSM-5 referencia – kézikönyv a DSM-5 diagnosztikai kritériumaihoz. Oriold és Társai Kft., 2013.

Irodalom jegyzék:

- DR. SZILÁRD JÁNOS - DR. VETRÓ ÁGNES (szerk.) (1990) Gyermek és ifjúságpszichiátria Oktatási segédanyag orvostanhallgatók számára. Kiadó: Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem, Szeged.
- WINNICOTT, DONALD W.: (2000) Kisgyermek, család, külvilág Animula Kiadó, Budapest
- NOVICK, K.K.; NOVICK, J.: (2014) Munka szülőkkel gyermekterápiában (Animula Kiadó, 2014)

Gyermek-pszichopatológia II.

Irodalom jegyzék:

- PÉLEY BERNADETTE: (2002) Rítus és történet Új mandátum kiadó
- NOVICK, K.K.; NOVICK, J.:(2014) Munka szülőkkel gyermekterápiában, Animula Kiadó
- ANDERSON, DARTINGTON: (2007) A serdülés vihara klinikus szemmel (Animula Kiadó,
- BOWLBY, JOHN: (2009) A biztos bázis Animula Kiadó
- CSORBA JÁNOS: (2010) Öngyilkos és önsértő magatartás serdülőkorban (Animula Kiadó,
- VIKÁR GYÖRGY: (1980) Az ifjúkor válsága. Gondolat Könyvkiadó
- DONALD W. WINNICOTT: (2004) A kapcsolatban bontakozó lélek - Pszichológiai horizont, Új Mandátum Könyvkiadó

Mentálhigiénés módszerek

Irodalom jegyzék:

Bagdy E. (szerk., 1999): Mentálhigiéné – elmélet, gyakorlat, képzés, kutatás. Budapest: Animula.

Bagdy E., Túry F. (szerk., 2005): A klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológia szakmai protokollja. Budapest.

Egészséglélektan

Irodalom jegyzék:

- BOWLING, A. (2005) Measuring Health. Open University Press
- CSABAI M. – MOLNÁR P. (1999) Egészség, betegség, gyógyítás. Springer, Budapest
- KÁLLAI J. – VARGA J. – OLÁH A. (2007) Egészségpszichológia a gyakorlatban. Medicina, Budapest
- KULCSÁR ZS. (1998) Egészségpszichológia. ELTE, Eötvös Kiadó, Budapest
- PROCHASKA, J. O. – NORCROSS, J. C. – DICLEMENTE, C.C. (2009) Valódi újrakezdés. Ursus Libris
- SONTAG, S. (1983) A betegség mint metafora. Európa Könyvkiadó, Budapest

- URBÁN R. – DEMETROVICS ZS. – RIGÓ A. – OLÁH A. (szerk.) Az egészségpszichológia elmélete és alkalmazása I - II. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- URBÁN, R. (2001) Útban a magatartásempontrú egészségpszichológia felé: az egészségmagatartás pszichológiai elemzése. Magyar Pszichológiai Szemle, (56) 4: 593-622.

Mentálhigiéné

Irodalom jegyzék:

- BAGDY E. 1999. A hazai mentálhigiéné: fejlődés és perspektívák. In: Bagdy E. Mentálhigiéné: elmélet, gyakorlat, képzés, kutatás. Animula Kiadó, Budapest,
- BUDA B. 2002. A mentálhigiéné szemléleti és gyakorlati kérdései. Animula Kiadó, Budapest.
- BARNES, G. 2001. Család, terápia, gondozás. Animula Kiadó. Budapest.
- BUDA B. 2003 A lélek egészsége. A mentálhigiéné alapkérdései. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- KÉZDI BALÁZS (szerk.) 2000. Iskolai mentálhigiéné. Tanulmányok. Pécs. Pro Pannonia, Kiadó.
- NAGY L. 2007. A mentálhigiéné mai trendjei. In: Péley B. – Révész Gy. (Szerk.) Autonómia és identitás. Pro Pannónia, Pécs
- BUDA BÉLA: Az elme gyógyítása. Budapest. Háttér Kiadó, 2011
- GEREVICH J. 1997. Közösségi mentálhigiéné. Animula, Budapest
- KOPP, M. - SKRABSKI, Á. (1995) : Magyar lelkiállapot. Végeken Kiadó, Zsámbék.
- RÉVÉSZ GY. 2007. Erőszak az iskolában. In: Péley B. – Révész Gy. (Szerk.) Autonómia és identitás. Kézdí Balázs 70. születésnapjára. Pro Pannónia, Pécs
- TOMCSÁNYI T 2003. Tanakodó – A mentálhigiéné elméleti, módszertani és képzési kérdései. Semmelweis Egyetem Kiadó, Budapest.

Klinikai/gyermek pszichodiagnosztika

Irodalom jegyzék:

- Mérei Ferenc, Szakács Ferenc (1995): Klinikai pszichodiagnosztikai módszerek. Medicina Könyvkiadó, Budapest (Az intelligencia mérése)
- Mérei Ferenc, Szakács Ferenc (1994): Pszichodiagnosztikai vademecum I-III. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
- Polcz Alaine (1999): Világjáték. Pont Kiadó, Budapest
- Szőnyi Magda (2005): Jacqueline Royer Metamorfózisok tesztje. ELTE PPK, Budapest (Iskolapszichológia sorozat, 23)
- Vass Zoltán (2001): A kinetikus családrész alkalmazása a pszichodiagnosztikában. Magyar Pszichológiai Szemle, 56, 107-135
- Vikár György, Vikár András (2001): Dinamikus gyermekpszichiátria. Medicina Könyvkiadó, Budapest

Gyermek-pszichoterápia, intervenció és segítő módszerek

Irodalom jegyzék:

- SZŐNYI-FÜREDI: A pszichoterápia tankönyve Medicina kiadó 2008
- PERCZEL-MÓRO CZ: Kognitív viselkedésterápia
- HILARION PETZHOLD, GABRIELA RAMIN: Gyerekpszichoterápia Osiris 1998

- KENDE B. HANNA: Gyermekpszichodráma Osiris 2003
- Serdülő és gyermekpszichoterápia folyóirat számai
- KISS ZSÓFIA-PERCZEL FORINTOS DÓRA: Higgyünk a szemünknek ELTE Eötvös Kiadó 2010
- JON G. ALLEN-ANTHONY W. BATEMAN- PETER FONAGY: Mentalizáció a klinikai gyakorlatban Oriold és Társai 2011.
- VIKÁR ANDRÁS: A pszichodráma - a komoly játék Animula 2007.
- Családterápiás olvasókönyvek Animula kiadó

A klinikai pszichológia alkalmazási területei a medicinában I.

Irodalom jegyzék:

- KÁLMÁNCHEY ROZÁLIA (szerk.): Gyermekneurológia. Medicina 2000.
- VETRÓ ÁGNES (szerk.): Gyermek- és ifjúságpszichiátria. Medicina, 2008.
- SWAIMANN, ASHWAL et al: Pediatric Neurology. Elsevier, 2012.
- BUDA B. (1992): Értelmezési modellek és beavatkozási stratégiák. in: Az alkohológia új távlatai. Kiadja az Alkohol Elleni Bizottság, Budapest, 76-85. old.
- ERDÉLYI I.: Fialat drogfogyasztók pszichoterápiája, in: Pszichoterápiai vademecum (szerk. Szakács F.) Animula, Budapest, 93-103 old.
- RÁCZ J. (1999): Terápiás programok. in: Addiktológia; Tünettan és Intervenciók, HIETE, Budapest, 156-160. old.
- MESTERHÁZY ZSUZSANNA: (1998) A nehezen tanuló gyermek iskolai nevelése. ELTE Kiadó
- GEREKEN FERENCNÉ (2000) A neuropszichológia szerepe a gyógypedagógiai pszichodiagnosztika megújulásában. In: Racsmény – Pléh (szerk) Az elme sérülései – kognitív neuropszichológiai tanulmányok. Akadémiai Kiadó, Pszichológiai Szemlekönyvtár, 4.
- GYARMATHY ÉVA: (2007) Diszlexia. A specifikus tanítási zavar. Lélekben Otthon.
- E. JERRY PHARES - TIMOTHY J. TRULL: Klinikai pszichológia. (Osiris Kiadó, 2004.)
- IRVING B. WEINER, ALLEN K. HESS (eds): The Handbook of Forensic Psychology (Third Edition) John Wiley & Sons, Ltd, 2006
- INNES B: Bűnös elmék – Pszichológiai profilalkotás a bűntények felderítésében. Skandi-Wald Könyvkiadó. Budapest, 2007.
- JÓZSA, Zs.: Az áldozattá válás és az áldozatvédelem pszichológiai vonatkozásai. In: Kriminálszichológia. Rejtjel Kiadó. Budapest, 2006. 233-254. o.
- KRISPÁN ISTVÁN: A poligráfós hazugságvizsgálatok rendőrségi alkalmazásának magyarországi múltja, jelene és jövője. In: Belügyi Szemle 2004/ 6. szám. 42-50. o.
- NAGY E. – ELEKESNÉ L. Zs.: A specifikus elkövetői profilalkotás elmélete és gyakorlata. In: Belügyi Szemle 2004/6. szám. 51-65. o.
- VAJGER ÉVA – VIRÁG LÁSZLÓ (szerk.): A rendvédelmi pszichológiai tevékenység szakmai protokollja. Budapest, 2009.
- DR. SIRÁK ANDRÁS: (2008) Sürgősségi betegellátás. Kiadó: Mátix Média Kft.

A klinikai pszichológia alkalmazási területei a medicinában II.

Irodalom jegyzék:

- BERECZKEI T. (2003) Evolúciós pszichológia. Osiris Kiadó, Bp.
- PLÉH CS. ÉS BÁTKEI A. (2001) Evolúciós pszichopatológia: jelszavak és kérdőjelek. In: Evolúció és megismerés, Kampis Gy. És Ropolyi L. (szerk.) Budapest: Typotex Kiadó, 55-76.

- KELLER, M. C. AND NESSE, R. M. (2006) The evolutionary significance of depressive symptoms: different adverse situations lead to different depressive symptom patterns. *Journal of Personality and Social Psychology* 91: 316-330.
- NESSE, R. M. AND WILLIAMS, G. C. (1995) *Evolution and Healing: The New Science of Darwinian Medicine*. Weidenfeld and Nicolson, London, New York
- NESSE, R. M. (2005) Natural selection and the regulation of defenses. *Evolution and Human Behavior* 26: 88-105.
- GILBERT, P (1998). Evolutionary psychopathology: Why isn't the mind designed better than it is? *British Journal of Medical Psychology* 71: 447-463.
- MCGUIRE, M. T. AND TROISI, A. (1998) *Darwinian Psychiatry*. New York: Oxford Press
- WENEGRAT, B. (1990) *Sociobiological Psychiatry*. Toronto: Lexington Books.
- BÁLINT MIHÁLY: *Az orvos, a beteg és a betegség*. (Kiadó: Animula Kiadó, 1990)
- FALUS ANDRÁS: *Immunológia, Élettani és molekuláris alapok*, Tempus ITC, Budapest, 1993
- KULCSÁR ZSUZSANNA (szerk.) (2004): *Megmagyarázhatatlan testi tünetek*. ELTE, Budapest.
- ONNIS, L. (1993): *A pszichoszomatikus zavarok rendszerszemlélete*. Animula, Budapest.
- BAKÓ T. 2004. *Verem mélyén (könyv a krízisről)*. Psycho Art Kiadó
- BALIKÓ M. 1990. *Telepszichofon. Öngyilkosság-megelőzés lehetőségei telefonon át*. Animula Kiadó, Budapest.
- DAVANLOO, H. 2001. *A krízis dinamikus rövidterápiája*. In: Davanloo, H., Sifneos, P.E. (Szerk.) *Rövid dinamikus pszichoterápia*. Animula, Budapest 125-147.
- DAVANLOO, H., SIFNEOS, P. 2001. *A krízis-támogatás technikája*. In: Davanloo, H., Sifneos, P.E. (Szerk.) *Rövid dinamikus pszichoterápia*. Animula, Budapest 147-160. Hajduska M. 2008. *Krízislélektan*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- MARMOR, J. 2001. *Krízis-intervenció és dinamikus terápia*. In: Davanloo, H., Sifneos, P.E. (Szerk.) *Rövid dinamikus pszichoterápia*. Animula, Budapest, 120-125.
- FREEMAN, D. R. (1994): *Házassági krízisek* Animula, Budapest
- KÉZDI B. 1995. *Negatív kód*. Pannónia Kiadó, Pécs
- RÉVÉSZ Gy. (2007). *Személyiség, társadalom, kultúra – a pszichoszociális fejlődés erikson-i koncepciója*. In: Gyöngyösiné Kiss E. – Oláh A. (Szerk.) *Vázlatok a személyiségről. A személyiséglélektan alapvető irányzatainak tükrében*. Budapest: Új Mandátum, 224 -243.
- VIKÁR, Gy. 1980. *Az ifjúkor válságai*. Gondolat Kiadó, Budapest.
- COCKBURN J, PAWSON ME (2007): *Psychological Challenges in Obstetrics and Gynecology*; Springer-Verlag London
- PRILL, H. J., STAUBER, M. (1982): *Psychosomatic Obstetrics and Gynecology*; Springer-Verlag, Berlin, New York
- SZ. MAKÓ H., VESZPRÉMI B (2011): *A művi abortusz pszichológiai vonatkozásai*. *Psychiatria Hungarica*; 26(5): 343-349
- SZ. MAKÓ H. (2013): *„Döntés életről-halálról” A művi abortusz pszichológiai vonatkozásai*. Ph.D. disszertáció, Pszichológia Doktori Iskola, Pécs
- KÁLLAI J., KASZÁS B., TIRINGER I.: *Az időskorúak egészségpszichológiája*. Budapest, Medicina, 2013
- BAGDY E.: *Fejldéslelektan az életfolyamaton át*, *Pszichoterápia*, 2000, 263-296
- TIRINGER I.: *Pszichoterápia idős emberekkel*.
- rész. *Pszichoterápia*, 2012, 21(4): 233–242.

- rész. *Pszichoterápia*, 2012, 21 (5): 291–300.
- RIHMER Z, HARMATI L, KECSKÉS I: A kardiovaszkuláris betegségek kapcsolata a depressziós és szorongásos kórképekkel. In Füredi J, Németh A, Tariska P: *A pszichiátria magyar kézikönyve Medicina*, Budapest, 729-735 2009.
- VARGA J.: Kardiovaszkuláris prevenció és rehabilitáció. In: Kállai J., Varga J., Oláh A.: *Egészségpszichológia a gyakorlatban. Medicina*, Budapest, 2007.
- STAUDER A: Pszichoszociális tényezők szerepe az allergiás tünetek kialakulásában és lefolyásában. In Czirják L (szerk.) *Klinikai immunológia. Medicina* 2006, 440-442
- STAUDER A, KOVÁCS M, KOPP M: Allergia és szorongás pszichofiziológiai összefüggései. *Allergológia és Klinikai Immunológia* 2000(3):63-68
- TIRINGER ISTVÁN: Pszichológiai szempontok az onkológiai betegek ellátásában. In: Kállai J., Varga J., Oláh A.: *Egészségpszichológia a gyakorlatban. Medicina*, Budapest, 2007.
- RIHMER Z, HARMATI L, KECSKÉS I: A kardiovaszkuláris betegségek kapcsolata a depressziós és szorongásos kórképekkel. In Füredi J, Németh A, Tariska P: *A pszichiátria magyar kézikönyve Medicina*, Budapest, 729-735 2009.
- VARGA J.: Kardiovaszkuláris prevenció és rehabilitáció. In: Kállai J., Varga J., Oláh A.: *Egészségpszichológia a gyakorlatban. Medicina*, Budapest, 2007. TRULL, TIMOTHY J. & PHARES, JERRY E. (2004): *Klinikai pszichológia* 134-169. o. Osiris Kiadó, Budapest
- PÉLEY, BERNADETTE (2008): A pszichoterápiák hatékonyságának vizsgálata in: Vincze, O. – Bigazzi, S.: *Élmény, történet – A történetek élménye* 152-168.o. Új Mandátum, Budapest
- HORTI ,J. – RISKÓ, Á. (szerk.): *Onkopszichológia a gyakorlatban*, Medicina, Budapest, 2006.
- RISKÓ, Á.: Az onkopszichológia szakmai irányelvei, *Psychiatria Hungarica* 13 (4): 455-468, 1998
- KÁLLAI J., VARGA J., OLÁH A (szerk.) *Egészségpszichológia a gyakorlatban Medicina Könyvkiadó Zrt. Bp., 2007*
- CSABAI, M.- MOLNÁR, P.: *Egészség, betegség, gyógyítás Springer Kiadó Bp.; 1999*
- DEMETROVICS, ZS. – URBÁN, R. – RIGÓ, A. – OLÁH, A.: *Az egészségpszichológia elmélete és alkalmazása I-II. Személyiség, egészség, egészségfejlesztés – Klinikai egészségpszichológia ELTE Eötvös Kiadó, 2012*
- OLÁH, A. (szerk.): *A pozitív pszichológia világa, Akadémia Kiadó, Bp., 2012*
- OLÁH, A.: *Érzelmek, megküzdés és optimális élmény. Belső világunk megismerésének módszerei. Trefort Kiadó, Bp., 2005*
- KOPP, M. – BERGHAMMER, R.(szerk.): *Orvosi pszichológia, Medicina Kiadó, 2009*
- ROBERTS, MICHAEL C. & ILARDI, STEPHEN S. (Eds.) (2003): *Handbook of Research Methods in Clinical Psychology*, Blackwell Publishing Ltd
- BARKER, CHRIS – PISTRANG, NANCY & ELLIOTT, ROBERT (Eds.) (2002): *Research Methods in Clinical Psychology (Second Edition) John Wiley & Sons, Ltd.*
- HORTI ,J. – RISKÓ, Á. (szerk.): *Onkopszichológia a gyakorlatban, Medicina, Budapest, 2006.*
- RISKÓ, Á.: Az onkopszichológia szakmai irányelvei, *Psychiatria Hungarica* 13 (4): 455-468, 1998
- KÁLLAI J., VARGA J., OLÁH A (szerk.) *Egészségpszichológia a gyakorlatban Medicina Könyvkiadó Zrt. Bp., 2007*
- CSABAI, M.- MOLNÁR, P.: *Egészség, betegség, gyógyítás Springer Kiadó Bp.; 1999*

- DEMETROVICS, ZS. – URBÁN, R. – RIGÓ, A. – OLÁH, A.: Az egészségpszichológia elmélete és alkalmazása I-II. Személyiség, egészség, egészségfejlesztés – Klinikai egészségpszichológia ELTE Eötvös Kiadó, 2012
- OLÁH, A. (szerk): A pozitív pszichológia világa, Akadémia Kiadó, Bp., 2012
- OLÁH, A.: Érzelmek, megküzdés és optimális élmény. Belső világunk megismerésének módszerei. Trefort Kiadó, Bp., 2005
- KOPP, M. – BERGHAMMER, R.(szerk.): Orvosi pszichológia, Medicina Kiadó, 2009
- ROBERT PAUL LIBERMAN, M.D.: Felépülés a betegségből, Oriold és Társai Kiadó, 2010, Budapest
- XAVIER AMADOR: Nem vagyok beteg, nincs szükségem segítségre, Lélekben Otthon Kiadó, 2008, Budapest
- Az idős emberek rehabilitációjának lépései, lehetőségei, [www. szocialis-gondozo.lapunk.hu/tarhely/szocialisgondozo/dokumentumok/gerontologia/5__idos_embere](http://www.szocialis-gondozo.lapunk.hu/tarhely/szocialisgondozo/dokumentumok/gerontologia/5__idos_embere)
- DR. BENDER ZSUZSANNA: Szkizofréniával élő páciens a családban, In: Pszichiátriai gondozási kézikönyv, Lélekben Otthon Kiadó Kiadó, 2008, Budapest.